

Vyhodnotenie cukrovárnickej kampane 2014/2015 na Slovensku

EVALUATION OF SUGAR CAMPAIGN 2014/2015 IN SLOVAKIA

Referát prednesený na Cukrovárnicko-liehovárnickej konferencii 2015

Dušan Janíček – podpredseda Slovenského cukrovárnickeho spolku

Priaznivé poveternostné podmienky umožnili začať sejbu cukrovej repy na Slovensku pomerne v skorších agrotechnických termínoch. Začala sa už 10. marca a bola ukončená 10. apríla 2014. Obsiate plochy boli postihnuté následným silným dažďom a zhruba 340 hektárov bolo potrebné vyorať a znova osiať. V porovnaní s predchádzajúcim rokom boli pestovateľské plochy navýšené na 22 348 ha, čo znamená navýšenie o zhruba 11 %. Cukrovú repu pestovalo spolu 213 pestovateľov s priemerom 104,9 ha na jedného farmára. V priebehu marca a apríla sme zaznamenali mierny vlahový deficit zhruba 100 mm, no napriek tomu porasty vzhádzali pomerne dobre. Priemerný počet jedincov dosiahol 96 tis. ks.ha⁻¹. Porasty boli kompletne a ku koncu mája bola cukrová repa v dobrej kondícii. Obdobie od mája do konca septembra bolo charakteristické rovnomernými a pomerne výdatnými zrážkami, čo bolo predzvesťou dobrej úrody buliev. Pred kampaňou sme podľa stavu porastov očakávali priemerné úrody okolo 70 t.ha⁻¹.

Kvôli očakávanej vyššej úrode repy odštartovala cukrovárnická kampaň relatívne skoro, dňa 7. septembra 2014 v Sereďskom cukrovare. Kampaň v cukrovare Trenčianska Teplá začala o tri dni neskôr, teda 10. septembra 2014. Úvod kampane bol skomplikovaný výdatnými dažďovými zrážkami, ale neskôr sa situácia stabilizovala a kampaň ďalej prebiehala plynule.

Tab. 1. Základné údaje o cukrovárnickej kampani na Slovensku

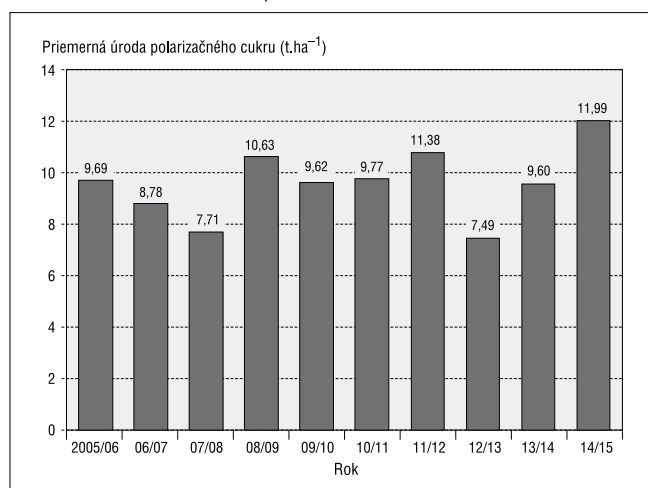
Ukazovateľ	Kampaň 2014/2015
Zberová plocha cukrovej repy (ha)	22 348
Počet pestovateľov	213
Priemerná výmera na pestovateľa (ha)	104,9
Priemerná úroda buliev (t.ha ⁻¹)	77,76
Priemerná úroda polarizačného cukru (t.ha ⁻¹)	11,99
Priemerná úroda bieleho cukru (t.ha ⁻¹)	10,13
Výťažnosť cukru (%)	84,49
Spracovaná repa (t)	1 637 830
Priemerná cukornatosť (%)	15,40
Výroba cukru (t)	213 266
Výroba melasy (t)	64 249
Denná spracovateľská kapacita (t.d ⁻¹)	10 646

Počas kampane sa spracovalo v oboch cukrovároch spolu 1 637 830 t cukrovej repy. Je to z pohľadu množstva najviac spracovanej cukrovej repy od kampane 2005/2006, kedy na Slovensku fungovalo spolu 3 cukrovárov. Cukrová repa sa zozbierala z plochy 22 348 ha, pričom približne 100 tis. t repy bolo vyvezených na spracovanie v Českej republike. Priemerná úroda dosiahla výšku 77,76 t.ha⁻¹ čo predstavuje rekord a potvrdzuje rastúci trend hektárových úrod v poslednom období. Aj keď dosiahnutá priemerná spracovateľská cukornatosť bola na úrovni 15,4 %, čo je najnižšia za posledných 10 rokov, vysoká úroda buliev to plne kompenzovala. Aj vďaka tomu dosiahla celková výroba cukru úroveň 213 266 t, čo predstavuje najvyššiu produkciu v SR od roku 2005/2006. Úroda polarizačného cukru dosiahla rekordnú úroveň 11,99 t.ha⁻¹ a z nej vyplývajúca úroda bieleho cukru 10,13 t.ha⁻¹. Priemerná denná spracovateľská kapacita cukrovárov na Slovensku dosiahla úroveň 10 646 t, čo predstavuje mierne navýšenie oproti minulému roku aj napriek komplikáciám na začiatku kampane a na jej konci, keď sa kvalita repy znížila dlhším skladovaním v menej priaznivých podmienkach. Uvedený faktor sa odrazil aj na nižšej výťažnosti cukru na úrovni 84,49 %.

Cukrovar Považský cukor, a. s., Trenčianska Teplá ukončil spracovanie repy 21. 1. 2015. Kampaň v Slovenských cukrovároch, s. r. o., Sereď, vďaka väčšej výmere v pomere ku spracovateľskej kapacite, bola ukončená 5. 3. 2015. V novodobej histórii sa jedná o rekordnú dĺžku kampane, keďže trvala dlhých 179 dní.

Cukrovárnicku kampaň 2014/2015 hodnotíme kladne, no znepokojuje nás situácia na trhu EÚ, kde došlo k dramatickému prepadu cien a trh vykazuje prebytky cukru. Plusový rozdiel

Obr. 1. Priemerná úroda polarizačného cukru

medzi výrobou cukru a výrobnou kvótou na Slovensku bude realizovaný v zmysle platnej legislatívy.

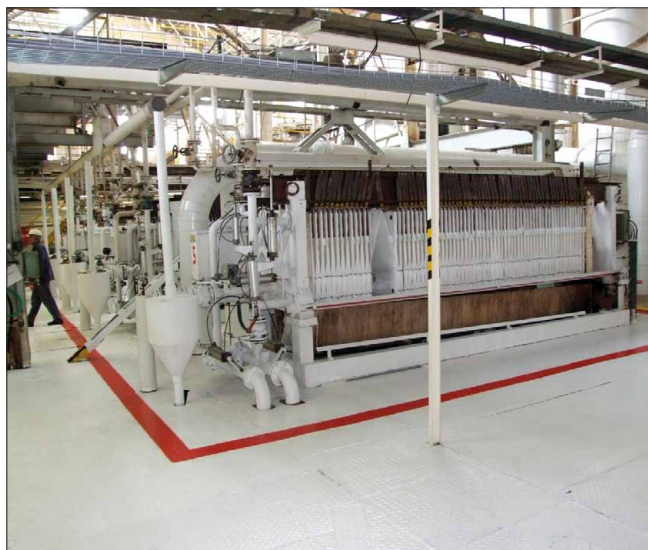
Súhrn

Sejba sa začala už 10. marca a bola ukončená 10. apríla 2014. V porovnaní s predchádzajúcim rokom, boli pestovateľské plochy navýšené na 22 348 ha, čo znamená navýšenie o zhruba 11 %. Priemerný počet jedincov dosiahol 96 tisíc kusov na hektár. Porasty boli kompletne a ku koncu mája bola cukrová repa v dobrej kondícii. Obdobie od mája do konca septembra bolo charakteristické rovnomernými a pomerne výdatnými zrážkami, čo bolo predzvesťou dobrej úrody buliev. Kvôli očakávanej vyššej úrode repy odštartovala cukrovárnicia kampaň relatívne skoro, dňa 7. septembra v Sereďskom cukrovare a 10. septembra v cukrovare Trenčianska Teplá. Úvod kampane bol skomplikovaný výdatnými dažďovými zrážkami, ale neskôr sa situácia stabilizovala a kampaň ďalej prebiehala plynule. Počas kampane sa spracovalo v oboch cukrovaroch spolu 1 637 830 t cukrovej repy. Priemerná hektárová úroda dosiahla výšku 77,76 t, čo predstavuje rekord a potvrdzuje rastúci trend hektárových úrod v poslednom období. Aj keď dosiahnutá priemerná spracovateľská cukornatosť bola len na úrovni 15,4 %, vysoká úroda buliev to plne kompenzovala. Aj vďaka tomu dosiahla celková výroba cukru úroveň 213 266 t, čo predstavuje najvyššiu produkciu v SR od roku 2005/2006. Za deň sa v priemere spracovalo 10 646 t repy. Cukrovar Považský cukor, a. s., Trenčianska Teplá ukončil spracovanie repy dňa 21. 1. 2015. Kampaň v Slovenských cukrovaroch, s. r. o., Sereď bola ukončená dňa 4. 3. 2015. V novodobej histórii sa jedná o rekordnú dĺžku kampane, keďže trvala dlhých 179 dní.

Kľúčové slová: Slovenská republika, cukrovárnicke priemysel, cukrovárnicke podnik, cukor, cukrová repa, cukrovárnicia kampaň, kvóta, výroba cukru, výsledky kampane, úroda.

Janiček D.: Evaluation of Sugar Campaign 2014/2015 in Slovakia

Sowing for sugar campaign 2014/2015 started on March 10, 2014 and finished on April 10. Compared to previous year, the sugar beet area was enlarged by about 11% to 22,348 hectares. The average number of sugar beet specimens reached 96,000 pcs per hectare. Plants were complete and by the end of May the sugar beets were in good condition. The period from May to September was characterized by balanced and sufficient rainfalls that heralded a good crop of sugar beets. Due to expected higher yield, the campaign

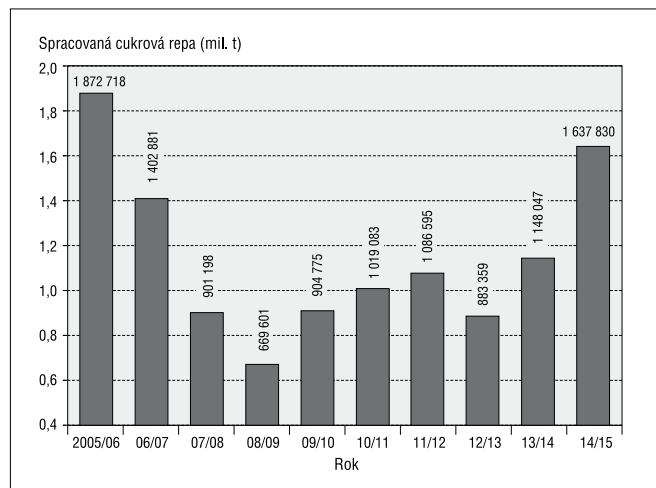
started relatively early on September 7 in sugar factory Sereď, and on September 10 in factory Trenčianska Teplá. The beginning was a little complicated due to high precipitations but later the situation stabilized and campaign went smoothly. During the campaign the amount of 1,637,830 tons of sugar beet were processed in both factories. The average yield reached 77.76 tons per hectare which is a new record confirming the growing trend of sugar beet yields. The low average sugar content at level 15.4% was fully compensated for by the high yield of sugar beet. Thanks to this fact, total sugar production reached 213,266 tons, which is the highest production since 2005/2006. The average daily processing capacity was 10,646 tons per day. The sugar factory Považský cukor, a. s., Trenčianska Teplá finished beet processing on January 21, and factory Slovenské cukrovary Ltd. in Sereď finished on March 4. This was the longest campaign in the modern history and lasted 179 days.

Key words: Slovak republic, sugar industry, sugar beet, sugar campaign, quota, sugar production, campaign results, crop, yield.

Kontaktná adresa – Contact address:

Ing. Dušan Janiček, Slovenský cukrovárnicke spolok, Záhradnícka 21, 811 07 Bratislava, Slovensko, e-mail: dusan.janicsek@agrana.com

Obr. 2. Spracovaná cukrová repa

Obr. 3. Výroba cukru na Slovensku

